

Зелений Світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

жовтень 2009 №72 (235)

виживання
демократія
гуманізм

У КИЄВІ ВІДБУДЕТЬСЯ ЕКОЛОГІЧНИЙ КАРНАВАЛ

«Дамо Планеті Бути!» — під таким гаслом 24 жовтня у Києві пройде гучний екологічний карнавал до Дня кліматичних дій в Україні. Активісти різних екологічних організацій, одягнені у веселі костюми тварин та рослин, пройдуть під музичний супровід центральною вулицею столиці. Карнавал увінчає жива цифра «350», сформована із самих учасників акції як символ бажаного рівня CO₂ в атмосфері. Приєднуйтеся!

Мета акції — закликати світових лідерів прийняти швидкі та ефективні заходи щодо глобального потепління та показати, як кожен з нас може попередити зміну клімату.

Організатори дійства: Міжнародний

рух 350.org, КліматІнфо, ЕкоКлуб «Зелена хвиля» та «Волонтери ООН», Національний екологічний центр України, Інтернет-магазин екологічних товарів seхugreen.com.ua, ВГМО «Зелена молодь України».

Рівночасно з Карнавалом на Майдані в більш ніж 140 країнах світу пройде понад 2000 подібних заходів. Найцікавіші: на схилах Євєресту альпіністи розмістять банери з цифрою 350. Урядовці на Мальдівських островах проведуть підводне засідання уряду, присвячене загрозі загибелі країни через підвищення рівня океану, спричиненій кліматичними змінами.

КРИМСЬКІ ДЕПУТАТИ ОГОЛОСИЛИ ВІЙНУ ГМО

Кримські депутати мають намір захоронити загальноосвітнім навчальним закладам, дошкільним закладам і дитячим медустановам автономії закупівлю компонентів для приготування їжі без сертифікату, що підтверджує відсутність генетично модифікованих організмів.

Таке рішення було прийнято 13 жовтня 2009 року на засіданні постійної комісії Верховної Ради Криму із зовнішньоекономічних зв'язків, торгівлі та підприємництва.

За словами голови комісії Валерія Іванова, зазначені установи повинні закуповувати продукти для дітей лише за наявності відповідного висновку кримської лабораторії з перевірки харчових продуктів на вміст генетично модифіко-

ваних організмів.

У 2009 році Держспоживстандарт України відкрив першу в Криму лабораторію з перевірки харчових продуктів на вміст генетично модифікованих організмів. З 1 вересня 2009 року по даний час в ній було випробувано 96 зразків продуктів. У 22 з них були виявлені послідовності, які відповідають за генетичну модифікацію.

ДОВІДКА:

ГМО (генетично модифіковані організми) — це живі організми (тварини, рослини, бактерії і віруси), генотипи яких було штучно змінено за допомогою методів генної інженерії для надання їм деяких корисних властивостей.

ЖОВТЕНЬ

- 1 — Міжнародний день людей похилого віку
- 2 — Міжнародний день ненасилля
- 4 — День працівників освіти
- 14 — Покрова Пресвятої Богородиці. Міжнародний день по зменшенню небезпеки стихійних лих. День українського козацтва та УПА
- 18 — 110 р. від дня народження Володимира Зосимовича, видатного українського генетика
- 25 — Міжнародний день ООН

УКРАЇНСЬКА ШКОЛЯРКА ПОСІЛА З МІСЦЕ НА МІЖНАРОДНОМУ КОНКУРСІ

Третє місце на VI Міжнародному юніорському лісовому конкурсі, який проходив у Москві, посіла учениця 10-го класу Пліщинської загальноосвітньої школи Шепетівського району Хмельницької області Оксана Пісна.

Нагороди її удостоїли за наукову працю «Вивчення різноманітності біоекологічних форм клена-явора в ботанічних садах і парках України», повідомили УНІАН у Черкаському обласному управлінні лісового та мисливського господарства.

Загалом участь у цьому конкурсі брала молодь віком від 14 до 20 років з 27-ми країн Європи, Азії та Африки. Головна тема представлених на конкурс робіт — ліс для людини.

Переможцем та володарем головного призу конкурсу визнано Володимира Кутюмова (Росія) за роботу «Біоценотичні комплекси фауни ґрунтових жорсткокрилих». Друге місце присвоєно Нурсултану Кубатбекову та Кизи Чолпон Садирбек з Киргизької Республіки за проект «Перші кроки щодо впровадження спільного ведення лісового господарства в Баликчинському лісгоспі Ісик-Кульської області».

ДЕРЕВА МАТИМУТЬ ПАСПОРТИ

Провести повну інвентаризацію дерев, які є в обласному центрі, планує з наступного року міська влада Рівного, повідомив міський голова Рівного Володимир Хомко.

Інвентаризація, за його словами, дасть можливість визначити, у якому стані перебуває те чи інше дерево і чи не підлягає воно зрізанню. Мер Рівного наголошує, що неспеціалісту важко визначити стан дерева: зовні воно може бути здоровим, а всередині — трухлявим. Такі дерева вже зараз завдають чимало незручностей городянам. Так, минулого тижня був зафіксований факт, коли гіллячча старої тополі завалилися на хрести кладовища у масиві «Золотіїв».

ЗА ПАРКУВАННЯ НА «ЗЕЛЕНИХ» ЗОНАХ КАРАТИМУТЬ

За інформацією управління житлово-комунального господарства Тернопільської міськради, ЖЕКам дозволили фіксувати правопорушення щодо паркування на «зелених» зонах, повідомили у прес-службі Тернопільської міської ради.

У міськраді зазначили: подібні порушення здійснюють щоденно. Найбільше їх фіксують у мікрорайонах: «Східний», «Дружба», «Сонячний». У зв'язку з тим, що в центрі Тернополя «зелених» ділянок значно менше, таких порушень там мало.

Екологічна газета України.
Виходить з 1989 року.

Засновники газети: УЕА
«Зелений світ» та колектив
редакції.

Передплатний індекс
Свідоцтво про реєстрацію
№ 630 серія КВ
від 10.05.1994 р.
Ідентифікаційний код
№

Адреса: Контрактова пло-
ща, 4, Київ-70,
тел./факс: 417 43 83

E-mail: zelsvit@p5com.com

ВЕБ сторінка УЕА «ЗС»
WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
Юрій Самойленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами
матеріалів, можуть не збігатися
з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються
і не повертаються. Листування
з читачами лише на сторінках
газети.

Надруковано УЕА «Зелений
світ»

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються
матеріали з інтернет-видань:
Кореспондент.net; Майдан-
ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru; «Обо-
зреватель».

УЕА «Зелений світ» створе-
на в 1988 році як реакція сус-
пільства на жадливий екологіч-
ний стан в Україні, спричинений
Чорнобильською катастрофою
1986 року. Асоціація є членом
Міжнародної федерації «Друзі
Землі».

Голова УЕА «Зелений світ»
Юрій Іванович Самойленко.

Газета «Зелений Світ»
була, на час створення, одним
з найперших неформальних
антирежимних видань, в якому
відкривалася правда про стан
здоров'я нації та екологічні не-
газарди в країні. Газета стала
рупором демократії. В епоху
тотального замовчування та
брехні на наших шпальтах від-
кривалися жадні картини радян-
ської дійсності.

БІЙКА З ЕКОЛОГАМИ

Початок роботи у Києві стаціонарного
дельфінарію «Немо» розпочалось бійкою
захисників природи і керівництва дельфі-
нарію.

Про це «Українську правду. Київ» по-
відомив заступник голови Національного
екологічного центру України Олексій
Василюк.

За його словами, декілька громадських
організацій, серед яких Національний еко-
логічний центр України, Дружина охорони
природи «Зелене майбутнє» та інші піке-
тували відкриття дельфінарію. Суть акції
полягала у привертанні уваги громадськості
до проблеми утримання та експлуатації
дельфінів у вітчизняних дельфінаріях.

На акцію зібрались близько 30 осіб,
переважно студентська молодь, які непо-
далік дельфінарію, на тротуарі розгорнули
інформаційні плакати.

З натовпу людей, які йшли до дельфіна-
рію, «неначе за командою, вийшли близько
8-10 чоловіків «кримінальної» зовнішності
і оточили мітингувальників». З боку чоло-
віка, який виходив до мітингувальників, та
його прибічників почали лунати погрози та
брутальна лайка, декілька з них напали на
кореспондента, що фіксував подію, та на-
магались розбити йому фотоапарат.

Це відбувалося на очах людей, які
прямували до дельфінарію, багато хто з
маленькими дітьми. Наряд міліції, який
чергував поруч, жодним чином не відреа-
гував на бійку.

Нападники розбіглися лише після при-
буття на місце події патруля «Беркута».

Згодом постраждалі написали заяви до
райвідділу міліції. На питання беркутівців,
чому міліціонери, які були біля дельфіна-
рію, не реагували на побиття людей, один
з них відповів, що нічого не бачив і не
чув, а другий сказав, що йому здалося, що
мітингувальники б'ються між собою, тому
він і не втручався.

«Чорноморські дельфіни занесені в
Червону книгу. У жодного дельфінарію
немає дозволу на їх вилов і експлуатацію,
тому що їх вже два роки нікому не видають.
Ці дельфіни в неволі живуть всього 3-4
роки, відпрацьовують програму, і вмира-
ють. У морі вони можуть жити до 40 років,
а в день пропливати в середньому по 160
км», сказав Олександр Соколенко, член
екологічного центру, повідомляє «Газета
по-київськи».

ПОБИТО ПРАЦІВНИКІВ КИЇВСЬКОГО ЗООПАРКУ

Під час святкування 100-річчя Київ-
ського зоопарку було побито працівників
зоопарку, які 15 жовтня оприлюднили
факти жорстокого поводження з тваринами
у зоопарку, повідомляє прес-служба Націо-
нального екологічного центру України.

За словами одного з потерпілих, за-
відувача просвітницького відділу зоопарку
Сергія Григор'єва, він разом із завгоспом
відділу копитних Ігорем Марійчуком зби-
ралися провести акцію протесту, щоб привер-
нути увагу громадськості до «закулісних»
справ зоопарку. З цією метою вони під-
готували плакат із написом «Берзіну геть!»
(Світлана Берзіна — генеральний директор
зоопарку, яку працівники звинувачують у
нецільовому використанні коштів та жор-
стокому ставленні до тварин).

Однак провести акцію їм не вдалося.
За словами С.Григор'єва: «Раптом до нас
підскочили двоє штатних юристів зоопар-
ку, їхні прізвища — Тищенко і Софійський.
Вони розірвали підготовлені нами плакати
і хотіли закрити нас у приміщенні. Коли їм
це не вдалося, вони здійснили напад на нас
і почали збивати нас з ніг. Потім на мене
особисто напав громадянський чоловік
Світлани Берзіної Дмитро, який збив мене з
ніг і притис мою голову до сходів, завдавши
мені тілесних ушкоджень».

ДЕЛЬФІНАРІЯМ У ЛЬВОВІ – НІ

Учасники круглого столу щодо будів-
ництва дельфінарію у Львові звернулися
до СБУ у Львівській області з вимогою
провести комплексну перевірку щодо за-
конності діяльності фірм, які намагаються
встановити дельфінарії у Львові, та не до-
пустити реалізації цього злочинного наміру,
йдеться у зверненні на адресу начальника
управління Служби Безпеки України у Львів-
ській області.

За дорученням учасників круглого столу
звернення підписали Проректор ЛНУ ім.
Івана Франка З. Мамчур, директор Держав-
ного природознавчого музею НАН України
Ю.Чорнобай та голова постійної депута-
тської комісії природокористування, охорони
довкілля та благоустрою В.Лясковська.

Автори заяви звертають увагу на те, що
на території торгового центру «Арсен» на
вул. Кн. Ольги споруджується пересувний
цирк «Шапіто» М.Кобзова із дельфінарієм,
на встановлення якого міська рада жодних
дозволів не надавала. Проте про факт існу-
вання дельфінарію громадськість дізнається
лише після його встановлення.

Крім того, керівництво ЛМР до порядку
денного пленарного засідання ЛМР внесло
питання «Про встановлення тимчасового
дельфінарію у Центральному парку культу-
ри та відпочинку ім. Б.Хмельницького» без
будь-якого попереднього озаявлення
з проектною документацією і в повному
втаємниченні не лише громадськості, але
й депутатів. Зацікавленим представником
цього бізнесу виступає ТОВ «НЕРУМ».

Враховуючи професійну специфіку про-
блеми, для співпраці із правоохоронними
органами, за рішенням Круглого столу за-
пропоновано створити робочу групу із висо-
кокваліфікованих спеціалістів у цій галузі.

КИЯНАМ ЗАБОРОНИЛИ ПРОТЕСТУВАТИ

Нещодавно суддя Зубков, що головує
в третьому судовому процесі проти жите-
лів, видав ухвалу, згідно з якою жителям
заборонено протести проти незаконної за-
будови, повідомляє громадська ініціатива
«Збережи старий Київ».

Таким чином, за словами активістів,
забудовник ТОВ «Інвестиційно-будівельна
група» вже втретє намагається за допомо-
гою суду вплинути на киян, які виступають
проти забудови на вул. Гончара, 17-23.

Тільки 15 жовтня відповідачі, вкотре
переглядаючи справу, випадково натрапили
на ухвалу, датовану ще 10 серпня. Про іс-
нування цього документу вони повідомлені
не були. 10 серпня черговий позов проти
мешканців було тільки прийнято до роз-
гляду.

Таке рішення суду суперечить консти-
туції, яка передбачає право на вільне ви-
раження своїх переконань.

«ЗЕЛЕНІ» ЗВЕРНУЛИСЯ ДО ФЕМІДИ ПО ДОПОМОГУ

Активісти Святошинської районної організації «Зелений світ» після довгих поневірянь у владних інстанціях звернулися до судів з останньою надією врятувати сквер ім. В. Стуса.

Справа у Святошинському суді Києва

пікет Святошинського суду Києва на захист скверу ім. Василя Стуса

щодо скасування рішення Київради з продажу земельної ділянки скверу ім. Стуса та державного акту на землю розглядатиметься по суті у першій половині листопада.

Заборона руйнувати сквер ім. Василя Стуса досі діє, але Святошинська районна влада всупереч Ухвалі суду прибрала речові докази (залишки попиляних дерев) з місця злочину. Про цей зухвалий акт Святошинська РО «Зеленого світу» повідомила прокуратуру району.

В Адміністративному суді Києва розглядається справа про незаконність

знесення близько 100 дерев у сквері Стуса. Для з'ясування обставин справи судом призначена судово-біологічна експертиза. Саме для ускладнення висновків експертизи районна влада вчинила кримінальні дії, передбачені статтею 382 Кримінального кодексу України (невиконання рішення суду).

Далі події відбуваються наступним чином. Натомість, щоб захищати права та інтереси київської територіальної громади, Київрада звертається до Апеляційного суду Києва зі скаргою на Святошинський районний суд, з вимогою скасувати його Ухвалу про арешт ділянки скверу та заборону виконувати там будь-які роботи. З цього приводу суддя районного Святошинського суду у Києві Троян, яка винесла згадану Ухвалу, запитала у юриста-представника Київради, яким чином ця ухвала зачіпає інтереси Київської міської ради, якщо зараз ця ділянка їй не належить? Юрист промимрим щось на кшталт того, що це — заважає підприємництву.

До всього Київрада разом з забудовником ТОВ «Компанія-Етрекс» прогавили терміни оскарження згаданої Ухвали. І Апеляційний суд Києва на першому своєму засіданні продовжив їм цей термін. Наступне засідання суду розглядатиме скаргу на скасування Ухвали Святошинського суду.

Хочеться похвалитися і певними успіхами у боротьбі за сквер ім. Стуса. Після активізації громадської діяльності у сквері в квітні цього року забудовник

журналіст О. Котомкіна, В. Ткаченко та адвокат Р. Титикало після виграної справи

спромігся на Ухвалу Господарського суду в Київській області, яка заборонила на території скверу будь-які протестні акції. Постановою Вищого господарського суду України задоволено касаційну скаргу голови Святошинської районної організації «Зелений світ» Віктора Ткаченка та скасовано абсурдну Ухвалу Господарського суду Київської області.

збори громади на зустрічі із забудовником

Нещодавно представники забудовника вийшли на В. Ткаченка з ініціативою мирного вирішення конфлікту. Останній запросив їх на зустріч з громадою в ширшому форматі. Та, коли забудовники побачили в залі школи 40 осіб з громади, одразу відмовилися спілкуватися з людьми. Мовляв, ви нашу позицію знаєте, от і донесіть її до громади. Прикро, адже задати запитання «етрексам» прийшли і вдова Василя Стуса Валентина Попелюх, і багатолітній політв'язень, співкамерник Стуса Василь Овсієнко. Довелося задавати запитання не за адресою і шукати відповіді без запитань.

Підсумовуючи останні події щодо ситуації зі сквером ім. Василя Стуса можна відзначити позитивними невеликі виграші в судах. Та визнати, що київська влада спільно з районною відвернулася від громади. Більше того, Київрада відверто протиставила себе інтересам київської територіальної громади. Наш громадський опір залишився майже сам на сам з проблемою.

Власкор

ЕКОЛОГИ ВИСТУПАЮТЬ ПРОТИ НОВОЇ МАГІСТРАЛЬНОЇ ЛІНІЇ ЕЛЕКТРОПЕРЕДАЧ

Представники громадських екологічних організацій вважають неприйнятним будівництво нової магістральної лінії електропередач (ЛЕП) «Запорізька АЕС — підстанція «Каховська» напругою у 750 кВ і наголошують, що створення подібного об'єкту у регіоні може мати негативні наслідки, як для місцевих мешканців, так і для навколишнього середовища півдня України. Про це йдеться у повідомленні Національного екологічного центру України.

Основна мета будівництва нової ЛЕП визначена у Енергетичній стратегії України до 2030 року — це, вочевидь, забезпечення експорту вітчизняної

електроенергії за кордон та розширення Запорізької АЕС з 6 до 8 енергоблоків. Однак для її будівництва НЕК Укренерго має отримати від Європейського банку реконструкції і розвитку та Європейського інвестиційного банку кредит на суму 350 млн. євро під державні гарантії. Згідно з вимогами ЄБРР, замовник (НЕК «Укренерго») має підготувати матеріали з оцінкою впливу проекту на навколишнє середовище (ОВНЄ) та провести громадські обговорення з мешканцями місцевості, де мають з'явитись нові ЛЕП.

Проте, вичерпної інформації на місцях і досі немає, а місцеві жителі

фактично нічого не знають про ЛЕП, що планується побудувати біля їхніх домів.

Виникає питання — а чи взагалі потрібне це будівництво. Наразі немає жодної інформації про те, скільки воно обійдеться нашій державі. Невідомо також достеменно, які небезпеки воно приховує у собі і який вплив завдасть на навколишнє середовище.

Національний екологічний центр України вже направив лист до Європейського банку реконструкції і розвитку, у якому звернув увагу на низку суттєвих порушень процедур з боку НЕК «Укренерго».

ПРИРОДНІ ЗАПОВІДНИКИ КРИМУ ПІД ЗАГРОЗОЮ

Рахункова палата провела аудит ефективності управління і використання коштів держбюджету на забезпечення розвитку і збереження природних заповідників загальнодержавного значення в Автономній Республіці Крим, де функціонує 43 природні комплекси і об'єкти загальнодержавного значення з особливим режимом охорони, відтворення і використання, у тому числі 6 природних заповідників. Відомство заявляє про загрозу втрати території природних заповідників Криму, повідомили ІМК в прес-службі Рахункової палати.

За даними Рахункової палати, із загальної території Ялтинського гірничо-лісового природного заповідника вже вилучено землі загальною площею понад 200,0 га згідно з рішенням центральних і місцевих органів влади. Всупереч вимогам Закону "Про природно-заповідний фонд України" на території Кримського і Ялтинського гірничо-лісового заповідників здійснюється господарська діяльність, яка призводить до втрати ними режиму заповідності. Від вказаної діяльності у 2006-2008 роках цими заповідниками було отримано доходів на суму 2,6 млн. грн., заявили в Рахунковій палаті.

Крім того, адміністрацією Кримсько-го природного заповідника допущена вирубка деревини в обсягах, які майже в 15 разів більше допустимих обсягів, визначених проектом розвитку його території.

ХЕРСОН ПОТОНЕ У СМІТІ?

Мерія Херсона і Херсонське обласне управління екології поки не змогли узгодити питання вивозу твердих побутових відходів (ТПВ) у 2010 році на єдине звалище в місті. Про це журналістам повідомив заступник міського голови Херсона Володимир Пепель, пише УНІАН.

Діючий полігон твердих побутових відходів офіційно експлуатується в Херсоні (між Північним мікрорайоном Суворовського району і селищем Зелівка Дніпровського району) з 1968 року. Термін експлуатації нинішнього звалища

площею понад 30 га закінчиться у 2007 році. Але в мерії Херсона вважають за можливе подальшу експлуатацію полігону до 2011 року за умови його паралельної поетапної рекультивациі.

«Інспектуючі служби не узгоджують ліміти з вивезення сміття, хоча ми вважаємо, що з урахуванням поетапної рекультивациі полігон може прослужити ще кілька років. Рекультивациа ведеться», — сказав В. Пепель.

ЗВАЛИЩЕ – НА ПОЛІГОН

Представники Державної екологічної академії під час наради в Макиївській мерії заявили, що місту потрібний новий полігон з переробки сміття.

У місті є полігон твердих побутових відходів. Але йому вже 48 років і, за словами екологів, замість користі доквітлює, він лише шкодить. На будівництво нового полігону потрібно не менше 30 мільйонів гривень. Таких грошей сьогодні в бюджеті Макиївки немає.

У міському відділі екології переконані, що оптимальний варіант це реконструювати вже існуючий полігон. Це коштуватиме близько 7 мільйонів гривень.

НА ЛЬВІВЩИНІ ВИЯВИЛИ РАДІАЦІЙНУ РЕЧОВИНУ?

На території амбулаторії в селі Сокильники Пустомитівського району виявлено спортивну сумку із невідомими балонами. Як передає прес-центр ГУ МНСУ у Львівській області, на редуторі балонів було нанесено кольоровий знак «радіаційної небезпеки».

Встановлено, що в темно-синій балонній сумці знаходиться 10 однолітрових металевих балонів однакової конструкції із невідомою речовиною, які виготовлені за межами України. На редуторі семи балонів нанесено кольоровий знак «радіаційної небезпеки», на корпусі восьмого балону чорно-білий знак «радіаційної небезпеки», а на решті двох балонах було виявлено тільки маркування «DXS».

ЗАТРИМАНО ЛІСОКРАДА

Працівники СБУ затримали буювинця, який незаконно вивіз за кордон ліс вартістю майже 300 тисяч гривень. Працівники УСБУ в Чернівецькій області встановили, що один з мешканців області, придбавши лісоматеріали без сертифікату про їх походження, надав в обласне управління лісового та мисливського господарства підроблені товарно-транспортні документи.

Надавши на митниці сфальсифіковану документацію, цей підприємець незаконно вивіз за межі України на адресу іноземної фірми деревину загальною вартістю майже 300 тисяч гривень.

Слідчими СБ України порушено кримінальну справу за ознаками злочину, передбаченого ч.1 ст.201 (контрабанда) Кримінального кодексу України.

ПІДПРИЄМЦІ ЗАКАРПАТТЯ ЗАСМІТИЛИ ЗЕМЛЮ

У Закарпатській області працівники Державної служби боротьби з економічною злочинністю викрили посадовців приватного підприємства. Вони упродовж

2006-2009 років, порушуючи вимоги Закону України «Про відходи», без одержання відповідного дозволу, незаконно складували на земельній ділянці площею 0,2 га в одному із селищ Ужгородського району відходи від власного деревообробного виробництва, що призвело до засмічення цієї території, повідомили у прес-службі МВС.

Таким чином територіальній громаді села було завдано збитки на загальну суму понад 1,35 млн. гривень. Районною прокуратурою порушено кримінальну справу.

В УКРАЇНІ ПРАЦЮЄ 12 ГМО-ЛАБОРАТОРІЙ

Нещодавно державне підприємство "Івано-Франківськстандартметрологія" відкрило лабораторію для перевірки харчових продуктів і сільськогосподарської сировини на вміст генетично модифікованих організмів (ГМО). Таким чином в Україні вже працює 12 лабораторій з перевірки продуктів на вміст ГМО. Про це пише MIGnews.com.ua.

Лабораторія буде діяти на базі випробувального центру підприємства в Івано-Франківську на вул. Вовчинецька, 127.

Вартість обладнання та матеріалів для лабораторії становить 500 тис. грн.

Як зазначив гендиректор підприємства Ігор Петришин, лабораторія з визначення ГМО полегшить роботу підприємств харчової промисловості західного регіону України і дасть можливість споживачам отримувати повну і достовірну інформацію про якість та склад харчових продуктів.

ВИСНОВКИ РЕВІЗІЇ НЕВТІШНІ

Державною контрольно-ревізійною службою у плановому порядку проведено ревізії фінансово-господарської діяльності Державного комітету лісового господарства країни та підпорядкованих йому підприємств, установ і організацій за II півріччя 2007 року та 2008 рік.

За результатами ревізії 356 об'єктів контролю системи Держкомлісгоспу встановлено порушень на загальну суму майже 454 млн. грн, з яких недоотримано коштів на суму близько 27 млн. грн, порушень, що призвели до втрат, — на суму понад 35 млн. грн, втрат фінансових і матеріальних ресурсів, допущених у результаті неефективних управлінських дій, на суму 84 млн. гривень.

Неузгодженість дій органів Держкомзему, Держкомлісгоспу, місцевих органів влади та самоврядування створює реальну можливість для існування незаконних схем виводу земель лісового фонду з державної власності та їх приватизації.

Зокрема, протягом 2007-2008 років за відповідними рішеннями органів місцевого самоврядування та органів влади вилучено земель лісового фонду загальною площею близько 4 тис. га. Крім того, встановлено факти самовільного захвату земель за вказаний період загальною площею близько 700 гектарів.

Станом на 01.01.2009 площа земель, на яку отримано державні акти, становила 2026 тис. га, або лише 27% від їх загальної площі.

ЮНЕСКО ВИМАГАЄ МОРАТОРІЮ НА ЗАБУДОВУ

В ЮНЕСКО занепокоєні станом Софійського собору і Києво-Печерської лаври. Про це УНІАН повідомили у прес-службі Міністерства регіонального розвитку і будівництва України.

Згідно з повідомленням, за результатами 33-ї сесії Комітету всесвітньої спадщини (КВС) ЮНЕСКО, на якій розглядався звіт моніторингової місії Центру всесвітньої спадщини (ЦВС) ЮНЕСКО і Міжнародної ради з питань пам'яток і видатних місць (ІКОМОС) щодо стану збереження об'єкту всесвітньої спадщини «Собор Св. Софії, Києво-Печерська лавра і прилеглі монастирські споруди», місія відіслала Україні виконавчий висновок і перелік рекомендацій експертів ЦВС та ІКОМОС.

У своєму висновку місія відзначає відсутність ефективного механізму управління об'єктами. Зокрема, було відмічено проблеми з належною охороною їх режимності, а також окремі геологічні проблеми на території Києво-Печерської лаври.

У виконавчому висновку зазначається, що побудовані нові будівлі в рамках буферних зон мають негативний вплив на автентичність і цілісність об'єкту світового значення. А збереження автентичності є не тільки однією з основних вимог до пам'яток, які претендують на включення до списку ЮНЕСКО, але й запорукою продовження перебування об'єкту в списку.

При цьому стурбованість експертів викликає забудова на зсувонебезпечних схилах Дніпра. Місія рекомендувала Україні розглянути можливість організації ефективного збереження не тільки будівель, але й культурного ландшафту, який включає природні компоненти Дніпровських схилів і берега Дніпра.

Місія також рекомендувала розширити буферну зону Софійського собору до вул. Хрещатик, території Бессарабської площі і ринку включно.

При цьому місія наполягає на введенні мораторію на будівництво висоток, які нівелюють панораму історичного монастирського ландшафту на берегах Дніпра.

Місія розраховує одержати від України оновлену карту об'єктів та їх буферних зон, на яких мають бути відображені всі забудови і зміни, що відбулися за останні 5-10 років.

У разі, якщо рекомендовані експертами заходи не буде виконано повною мірою, КВС розгляне питання про переведення об'єктів до списку світової спадщини, що перебуває в небезпеці.

КИЇВСЬКОМУ ЗООПАРКУ – 100

17 жовтня Київський зоопарк святкуватиме 100-річчя від дня заснування, повідомили у прес-службі КМДА.

За словами першого заступника голови КМДА Ірени Кільчицької, «у рамках святкування 100-річчя відбудеться урочисте нагородження переможців конкурсу дитячої творчості «Мій улюблений зоопарк» та нагородження пам'ятними відзнаками гостей заходу. Крім того, проведеться благодійний аукціон, на якому можна буде придбати сертифікати на право надання ім'я новонародженій тварині». Головним подарунком стане майже двометровий святковий торт, яким пригощатимуть гостей зоопарку.

У СТОЛИЦІ НЕМАЄ УМОВ ДЛЯ УТИЛІЗАЦІЇ СМІТТЯ

Безсистемний збір твердих побутових відходів (ТПВ) і відсутність умов для утилізації сміття в Києві загрожує серйозними екологічними проблемами.

Про це йдеться у переданому УНІАН коментарі начальника Державного управління охорони навколишнього природного середовища в Києві Олександра Прогнімака.

Він констатував, що у столиці не вдалося реалізувати систему роздільного збору сміття, 90% відходів потрапляє на звалища без попереднього сортування. Залишається невирішеним і питання будівництва другого сміттєспалювального заводу, який необхідний місту.

«Обсяги відходів ростуть катастрофічними темпами – до 20% на рік, тоді як існуючі технології переробки сміття морально застарівають», – сказав О.Прогнімак.

Він підкреслив, що вирішити проблему зі сміттям може двокоштовна система збору ТПВ (харчові відходи і відходи для вторинної переробки), будівництво другого сміттєспалювального заводу на правому березі і двох сортувальних заводів поряд із сміттєспалу-

вальним. Завдяки цьому навантаження на полігони, куди звозять міські відходи, зменшиться у середньому на 30-40%, сказав О.Прогнімак.

Крім того, за словами головного еколога столиці, болючим для міста є створення спецмайданчиків для збору і компостування рослинних відходів – листя, віток, трави.

«На сьогодні в Києві немає достатньої кількості таких майданчиків», – підкреслює О.Прогнімак. – Через це рослинні відходи разом із побутовим та іншим сміттям вивозяться на спецполігони і завод «Енергія», що є грубим порушенням законодавства».

ВЕДМЕДІ ПЕРЕДЧАСНО ВПАДАЮТЬ У СПЛЯЧКУ

Ведмеді у Київському зоопарку почали передчасно впадати у сплячку. За народними прикметами, це до холодної зими, повідомляє газета Сьогодні.

Відвідувачі зоопарку ще встигнуть подивитися на ведмедиків. Заснула в барлогу з сіна лише уссурійська ведмедиця Бона і білогруда Буря, пише видання.

Крім ведмедів, у зоопарку готуються до зимової сплячки єноти і борсуки. Вони вже спорудили собі лежбища, дрімають або ж сонно походжають колами, пише видання.

Народні синоптики кажуть, що зима не обов'язково буде дуже холодною, але те, що морози вдарять раніше, ніж у минулому році, це точно.

«У листопаді вже будуть морози. Снігу нападає достатньо в грудні, ожеледь буде. Але зима буде дуже короткою. У березні стане зовсім тепло», – розповів народний синоптик Валерій Некрасов.

Його колега Володимир Лис, у свою чергу, прогноз зробити поки не готовий.

«Щодо того, якою буде зима, досить точно можна буде сказати 14 жовтня – на Покрову. Якщо буде сонячно і тепло – значить, і зима такою буде. Якщо холодно, із заморозками, то зима буде морозною», – розповів Лис.

Як повідомлялося раніше, у вересні цього року, у київському зоопарку шукають опікунів для пелікана, верблюда, фламінго і макак.

Так, вже 40 опікунів піклуються про 100 тварин звіринця. Правда, поки без господарів залишаються пелікан (його проживання коштує 19 гривень на добу), верблюд (180 гривень), фламінго (5,5 гривень на добу), макаки (40 гривень), кінь Пржевальського (95 гривень), алігатор китайський (36,5 гривень), левиця (210,5 гривень) і носоріг (363 гривень).

ОРГАНІЧНІ ПРОДУКТИ: КОМЕРЦІЯ ЧИ ЗДОРОВ'Я?

«Скажи мені, що ти їси, і я скажу, хто ти», — свідчить старе китайське прислів'я. Якщо відійти від її глибинного, філософського сенсу, то залишиться міцний зв'язок між тією їжею, яку ви споживаєте, і тим, як ви виглядаєте та відчуваєте себе.

Сьогодні, коли повітря, вода та земля забруднені продуктами життєдіяльності людини, а екологічна ситуація, незважаючи на всі зусилля людства, продовжує погіршуватися, люди все більше починають думати про своє здоров'я. І органічні продукти стали одним із найочевидніших і простіших способів вирішення проблеми.

Власне, до приходу епохи науково-технічного прогресу тільки такі продукти й існували: все було лише органічним. Проте, з появою сучасних методів ведення сільського господарства, вони майже зникли, і тепер для їх виробництва потрібно докладати набагато більше зусиль.

Органічні норми

Основні норми органічного виробництва в Європі були введені в 1980 році Міжнародною Федерацією Органічних Рухів Сільського господарства (IFOAM). Термін «Organic food», який часто переводять як «екологічно чисті» або «органічні» продукти, застосовується до продуктів харчування, вирощених відповідно до нормативів «Загальноєвропейської угоди з органічного виробництва сільськогосподарської продукції» від 24 червня 1991 року.

Щоб кінцевий продукт одержав статус органічного, він повинен пройти весь шлях від ферми до полиці магазину з дотриманням ряду основних параметрів: це органічні методи землеробства і тваринництва, органічна сировина, органічні інгредієнти і технологічний процес.

Землі, відведені під органічні культури, повинні як мінімум протягом трьох років оброблятися без застосування хімічних добрив. Насіння для органічного господарства повинне бути адаптоване до місцевих умов, стійке до шкідників і бур'янів і, головне, не бути генетично модифікованим. Родючість ґрунтів повинна підтримуватися за допомогою різноманітної сівозміни та біологічно розщеплюваних добрив лише мікробіологічного, рослинного або тваринного походження. Для боротьби з шкідниками можна застосовувати фізичні бар'єри, шум, ультразвук, світло, пастки або спеціальний температурний режим.

Багато видів агрокультурних прийомів виконують вручну, щоб не завдати шкоди рослинам і ґрунту. Під час виробництва органічних продуктів заборонено використання гербіцидів, пестицидів, фунгіцидів, інсектицидів, азотовмісних та інших хімічних добрив. Забороняється застосовувати антибіотики і гормони росту для худоби, птахів та риби. Якщо тварин лікують антибіотиками, фермери повинні заносити всю інформацію про це в облікові картки. Радіація та генна інженерія у виробництві органічних продуктів також заборонені.

Якщо продукт позначений як

«organic», його виробник зобов'язаний використовувати 100 % органічних інгредієнтів. Окрім сировини, до складу продукту входять різні інгредієнти: начинки, наповнювачі, фарбники, консерванти. Органічними вважають інгредієнти, одержані тільки з натуральної сировини, без застосування синтетичних елементів. Наприклад, під час консервації додається виноградний або яблучний оцет.

Органічні інгредієнти мають деякі недоліки: наприклад, натуральні фарбники нестійкі до дії температури, мають менші фарбувальні властивості, дорогі у виробництві, проте замінювати їх на дешевші та ефективніші з погляду надання товарному вигляду, але не органічні речовини, категорично забороняється.

Органічна сировина повинна оброблятися так, щоб максимально зберегти живильні речовини. Не допускаються такі процеси як хімічне рафінування, дезодорування, гідрогенізація, мінералізація та вітамінізація продукції або радіаційне опромінювання.

Штучні та синтетичні підсолоджувачі, консерванти, ароматизатори і генетично модифіковані інгредієнти також заборонені.

Крім того, жорсткі вимоги і до упаковки, оскільки якщо воно буде токсичною, то це може звести нанівець всі зусилля зі створення органічного продукту. Тому виробники повинні застосовувати екологічно чисті упаковки, які не впливають на якісні властивості продукції.

Етикетка та зміст

На ринку харчових продуктів є величезний вибір так званого «здорового харчування», але, як визначити, що насправді чисте і корисне, а що — комерційний прийом?

Найпростіший і найшвидший спосіб — це знайти на етикетці продукції один із значків європейських сертифікаційних органів. У багатьох європейських країнах, на державному рівні, введени стандарти органічних товарів і створена система контролю виконання та дотримання цих стандартів.

У Великобританії є декілька організацій, що мають такі повноваження, але основними вважаються Дослідницька асоціація Генрі Даблдей і Асоціація ґрунтів, які перевіряють продукти на відповідність вимогам, займаються інформуванням громадськості про пере-

ваги органічних продуктів, допомагають фермерам перейти на органічне виробництво і досліджують області органічного сільського господарства.

У Росії існує безліч добровільних організацій з власними системами сертифікації, проте критерії оцінки продукції у кожної з них свої.

У результаті споживачам пропонують безліч російських продуктів харчування з позначеннями «Екологічно безпечний продукт», «Перевірено екологічною експертизою», проте називати такі продукти органічними не можна. Та й попит на органічну продукцію в Росії поки невеликий.

Проте, ситуація на світових ринках продовольства свідчить про зростання зацікавленості споживачів до корисного та повноцінного харчування. У багатьох країнах світу давно склалися важливі ринки органічних харчових продуктів, а також створена та успішно працює система сертифікації, маркетингу і реалізації таких товарів.

Під органічне сільське господарство у світі відводиться все більше земель: у Європі це більше 5 млн. га, в Північній Америці — 1,5 млн., в Австралії — цілих 10,6 млн. га. У Європі частка земель, переведених на органічне землеробство, значно зросла за останні роки. Цьому сприяла загальна політика ЄС з 1993 року щодо підтримки фермерів в перші роки після переходу від звичайного до органічного виробництва.

Відкрите питання

Як і з будь-якою дієтою, питання про те, наскільки велика користь від органічних продуктів, залишається відкритим. Деякі фахівці вважають, що останні декілька поколінь на генному рівні звикли до нітратів, що містилися в продуктах, і вони стали вже життєво необхідні, як вітаміни та мінерали. Проте, прихильники екопродукції впевнені, що органічна їжа краща за звичайну. Споживачі готові платити за органічні продукти харчування на 10%, а то й на всі 50% більше, і попит на них у світі зростає.

Леонід Лунєв

BBC

ВІДМОВА ВІД КУРІННЯ ПОКРАЩУЄ ЗДОРОВ'Я

Американські вчені встановили, що період, за який робота організму поліпшується після відмови від куріння, значно коротший, ніж вважалося раніше.

Так, ризик серцево-судинних захворювань зменшується не через п'ять-десять років, як вважалося раніше, а вже через кілька тижнів, пишуть фахівці з Інституту медичних досліджень імені Файнштейна у статті, опублікованій у журналі CHEST.

«Зв'язок між курінням, запальними процесами і серцево-судинними захворюваннями добре відомий. Кілька досліджень показали, що відмова від куріння знижує ризик хвороб, пов'язаних з коронарними артеріями, протягом п'яти-десяти років. Однак негайний вплив відмови від куріння на біомаркери, пов'язані з серцевими хворобами, раніше не було досліджено», — пишуть вчені.

Автори дослідження, Крістіна Метц та її колеги, вивчали присутність специфічних запальних маркерів у 46 жінок з групи ризику серцево-судинних захворювань. Кількість маркерів відміряли чотири рази протягом шести-семи тижнів у той час, коли учасниці експерименту кидали курити.

Результати показали, що припинення куріння спричиняє у піддослідних значне зниження у крові білка VCAM-1 (молекула клітинної судинної адгезії), пов'язаного з розвитком атеросклерозу, ряду різновидів білка TNF (фактор некрозу пухлини).

Також автори зазначають, що необхідні подальші дослідження, щоб розширити уявлення про швидкі результати відмови від куріння.

Зазначимо, за даними ВООЗ щорічно від хвороб, пов'язаних з курінням, помирають 5,4 млн людей.

ПЛАСТИКОВІ ПЛЯШКИ ВИДІЛЯЮТЬ ОТРУТУ

Хіміки з Японії виявили, що пластик, який традиційно вважається досить стійким забруднювачем навколишнього середовища, здатний швидко розкладатися в океані.

Про своє відкриття вчені розповіли на конференції Американського хіміч-

ного товариства.

У рамках дослідження вчені надавали пластикові зразки впливу умов, які присутні в океані. Зокрема, це були часті зміни температури і вплив води. В результаті їм вдалося встановити, що, наприклад, полістирол починає розкладатися вже приблизно через рік.

Крім цього дослідникам вдалося визначити, що при розкладі пластику у воду виділяється велика кількість шкідливих речовин. Деякі з них можуть призводити до появи раку. До теперішнього часу вважалося, що пластик являє тільки «механічну небезпеку» — в океані він перебуває в стані суспензії дрібних часток, які можуть потрапляти в організм риб та пошкоджувати їхні внутрішні органи.

Вчені зазначають, що сучасні моделі забруднень зовсім не враховують ефект розкладання пластику. При цьому тільки на узбережжя однієї Японії на рік потрапляє 150 тисяч тонн пластикового сміття.

Нещодавно відразу два американських судна з вченими попливли до гігантської сміттевої вирви в Тихому океані. Перше судно, New Horizon, з 30 дослідниками на борту вирушило в плавання 2 серпня 2009 року. Друге судно, Project Kaisei, вийшло в море 4 серпня 2009 року.

ВООЗ БОРЕТЬСЯ ПРОТИ АЛКОГОЛІЗМУ

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) приступила до розробки стратегії, мета якої — скоротити споживання алкоголю у світі, повідомляє New Scientist.

Фахівці міжнародної організації почали складати проект глобальної стратегії щодо скорочення негативного впливу на здоров'я людей, що викликається вживанням спиртного. За планами ВООЗ, розробка стратегії має бути завершена в січні 2010 року.

Країни-учасниці організації підпишуть стратегію на асамблеї, яка відбудеться у травні 2010 року. Повідомляється, що документ не міститиме юридичних зобов'язань. На думку авторів, стратегія повинна звернути увагу на проблему і надати інформацію, на основі якої країни-учасниці зможуть розробити ефективні шляхи вирішення цієї проблеми.

За даними ВООЗ, у 2004 році від наслідків вживання алкоголю у світі померло понад 2,5 мільйона осіб, з них 320 тисяч — віком від 15 до 29 років. Вживання алкоголю є п'ятою за частотою причиною передчасної смерті та інвалідизації громадян.

У зв'язку з цим, фахівці організації запропонували низку заходів, спрямованих на скорочення вживання алкоголю. Зокрема, збільшення поінформованості населення про проблему, а також розробку національних стратегій та соцпрограм покликаних скоротити споживання спиртного.

Крім того, ВООЗ пропонує обмежити виробництво та продаж алкогольної продукції, посилити правила ліцензування та реклами цієї продукції і скоротити число торгових точок.

АБОРТИ БИВАЮТЬ ЖІНОК

Непрофесійні кримінальні аборти є причиною смерті 70 тисяч жінок у всьому світі щорічно.

Згідно з даними, опублікованими у звіті американської некомерційної організації Інститут Гуттмахера — Guttmacher Institute, що займається проблемами абортів у світі, незважаючи на світову тенденцію з ослаблення обмежень на проведення абортів, число переривань вагітності у світі скоротилося з 45,5 мільйонів, виконаних у 1993 році, до 41,6 мільйонів — у 2003.

У той же час фахівці зазначили, що число непрофесійних, кримінальних, абортів залишається стабільно високим і складає майже 20 мільйонів за рік, тобто майже половину всіх випадків переривання вагітності. При цьому більша частина небезпечних втручань проводиться у країнах, що розвиваються.

Президент Інституту Гуттмахера Шерон Кемп назвала однією з причин великої кількості кримінальних абортів законодавчі обмеження на проведення переривання вагітності. На думку вченої, заборона на проведення абортів примушує жінок звертатися до неліцензованих фахівців і методик.

При цьому, згідно з даними звіту, 40 відсотків жінок проживають у країнах, де доступ до абортів украй обмежений. На думку співробітників Інституту, щоб скоротити кількість небажаних вагітностей, щорічне число яких складає близько 76 мільйонів, необхідно збільшити доступність засобів контрацепції.

КУРІННЯ ПІД ЧАС ВАГІТНОСТІ Є ЗАГРОЗОЮ ДІТЯМ

Психопатологічні прояви у дітей у підлітковому віці можуть бути наслідком куріння їхніх матерів під час вагітності, стверджують британські вчені. Дослідники з Кардіфського, Брістольського, Ноттінгемського і Уорвікського університетів проаналізували дані 6356 дванадцятирічних дітей, які взяли участь у Ейвонському довгостроковому дослідженні батьків і дітей. Усі ці діти пройшли опитування з виявлення психотичних симптомів, таких як галюцинації та марення. У 734, або приблизно 11 відсотків з них був виявлений той чи інший психоз або підозра на нього.

Дослідження встановило чіткий взаємозв'язок між імовірністю виникнення психотичних проявів у підлітків і курінням їхніх матерів під час вагітності. Причому частота розвитку психозів перебувала у прямій залежності від кількості вкурених сигарет. За даними експертів, від 15 до 20% британських курців, завагітнівши, продовжують курити.

Вживання алкоголю матір'ю під час вагітності також підвищувало імовірність виникнення психотичних проявів у підлітків, однак лише в тому випадку, якщо щотижнева доза алкоголю перевищувала 21 стандартну порцію.

За даними керівника дослідження, психіатра з Кардіфського університету Стенлі Замміта, близько 20% підлітків не мали б психотичних симптомів, якби їхні матері утрималися від куріння під час вагітності.

ОСТАННЯ ЛАНКА ЕВОЛЮЦІЇ ЛЮДИНИ?

Група вчених із 47 країн описали ланку в еволюції людини, якої раніше бракувало.

Це стало можливим завдяки знахідці з Ефіопії — добре збереженим останкам прямоходячої особи, віком 4,4 млн. років, найдавнішого з відомих предка людини, повідомляє в серії статей спеціальний випуск журналу Science.

Виявлений під час розкопок у центральній частині національного парку Аваш в Ефіопії вид отримав назву *Ardipithecus ramidus*. Ученим вдалося знайти більше 110-ти фрагментів кісток віком близько 4,4 мільйонів років, які в сукупності належали не менше ніж 36 особинам, а також скелета особини жіночого роду, що отримала ім'я Арді. Реконструкція показала, що вона важила близько 50 кілограмів, а її зріст складав 1,2 метра.

До цього часу найбільш стародавнім предком людини вважалася Люсі — фрагментований скелет жіночої особини австралопітека афарського, що жила приблизно 3,2 мільйона років тому, який було знайдено в 1974 році в Ефіопії.

Виявлені фрагменти скелета Арді мають багато раніше невідомих ознак, що дозволило авторам дослідження спростувати декілька поширених раніше теорій.

Вчені встановили, що її скелету властиві як примітивні риси, властиві загальним предкам людини і мавп, так і прогресивні ознаки, які зустрічаються

тільки у пізніших видів гомінід.

Багато з цих рис не зустрічається у нинішніх людиноподібних мавп, тому вчені тепер можуть точно стверджувати, що горили і шимпанзе — не предки людини, а з'явилися в ході незалежної еволюції лінії приматів, що відокремилися від людей близько шести мільйонів років тому.

Вивчення будови скелета Арді показало, що загальний предок людей і мавп був усе-таки прямоходячим, і не використовував кулаки для ходьби. Крім того, хоч він і населяв тропічні ліси й умів лазити по деревах, не міг довго висіти на гілках і перестрибувати з однієї гілки на іншу, як це роблять шимпанзе.

Будова іквів Арді спростувала теорію про те, що вони скорочувалися в міру розвитку знарядь праці і зменшення внутрішньовидової агресії. Учені стверджують, що *Ardipithecus ramidus* були всеїдними і споживали фрукти, горіхи і молоді паростки.

Аналіз черепа Арді, «зібраний» з безлічі дрібних фрагментів за допомогою цифрової реконструкції, показав, що мозок *Ardipithecus ramidus* був істотно меншим, ніж у австралопітеків і за розмірами близький до мозку шимпанзе. Проте його будова і розміщення в черепній коробці ближчі до австралопітеків.

Учені так само звернули увагу на будову нижньої частини черепа, де сходяться нервові канали і судини, що йдуть у мозок. Аналіз цієї ділянки говорить про те, що вже 4,4 мільйона років тому мозок *Ardipithecus ramidus* був «підготовлений» до подальшої еволюції і зростання.

Автори дослідження ретельно проаналізували природні умови, в яких жила Арді та її родичі. Вивчення решток тварин і рослин на місці розкопок показало, що *Ardipithecus ramidus* населяли лісові території. Це суперечить попереднім уявленням учених, оскільки раніше вважалося, що прямоходіння виникло в результаті виходу предків людей на відкриту місцевість, де основну частину рослинності складають трави.

Територія проживання *Ardipithecus ramidus* була холоднішою і вологішою, ніж зараз, тут були великі чагарники так званих кам'яних і інжирних дерев, а також різних видів пальм. Тут вчені виявили останки безлічі птахів і гризунів, серед яких було знайдено декілька десятків раніше невідомих для науки. Великі тварини, які, крім власне *Ardipithecus ramidus*, були представлені

павіанами і мавпами. Крім того, через ці території пролягали шляхи міграції антилоп.

«*Ardipithecus* є неспеціалізованою формою, яка ще не еволюціонувала великою мірою у напрямі австралопітеків. Якщо розглядати скелет Арді від голови до п'ят, то легко розгледіти «мозаїчне» створення, яке не є ні шимпанзе, ні архаїчним гомінідом», — сказав Тім Уайт з Каліфорнійського університету в Берклі, один з авторів дослідження.

СПІЛЬНИЙ ПРЕДОК ЛЮДИНИ І МАВПИ ЖИВ В АЗІЇ

Спільний предок людей і людиноподібних мавп мешкав не в Африці, а в Азії. Такий висновок зробили вчені, які вивчали знайдені в М'янмі рештки раніше невідомого виду приматів. Робота палеонтологів опублікована у журналі *Proceedings of the Royal Society B*.

Вчені уперше виявили рештки невідомої тварини біля поселення Ганлеа в М'янмі у грудні 2005 року. Подальший аналіз показав, що вік кісток становить близько 38 мільйонів років. Дослідники віднесли останки до нового роду *Ganlea* і виду *Ganlea megacalina*. Родова назва походить від назви населеного пункту, де були знайдені кістки, а видова відображає особливості анатомії зубів древнього примата.

У *G. megacalina* були подовжені ікла, які характерні для деяких сучасних мавп. Зуби такої форми необхідні для розтину твердої зовнішньої оболонки тропічних фруктів, усередині яких знаходяться поживні насіння. Такий спосіб живлення характерний тільки для вищих приматів.

Автори сумніваються, що анатомічні характеристики, необхідні для вживання у їжу фрукти з твердою оболонкою, могли розвиватися незалежно у різних груп мавп. Дослідники припускають, що саме *G. megacalina*, які проживали у М'янмі, є предками вищих приматів, у тому числі і людей. Нащадки цих мавп мігрували з Азії до Африки, де і сформувались мавпи Старого Світу (або вузьконосі мавпи), примати і люди.

За останні кілька місяців було зроблено відразу кілька відкриттів, котрі примушують переглянути традиційні уявлення про еволюцію заgonу приматів. Так, наприкінці червня група американських дослідників представила дані, що доводять що найближчими родичами людини є не шимпанзе, а орангутанги.

СМАКОТИНКА

Салат «Цезар»

Склад: 100 г батона, 100 г вареної курятини, 100 г горіхів, 100 г твердого сиру, майонез.

Приготування: Батон нарізати дрібними кубиками і обсмажити на вершковому маслі. Додати курятину і сир, також нарізані дрібними кубиками, посічені горіхи. Заправити майонезом.

Салат «Втіха»

Склад: 500 г сиру, 2 жовтки, 1/2 склянки сметани, 2 помідори, 1 стеблина зеленої цибулі, 5 редисок.

Приготування: У протертий разом з крутими жовтками сир додають дрібно

нарізану зелену цибулю, сметану, все добре перемішують. Зверху укладеної на блюдо маси кладуть нарізані кружальцями редиску, помідори та дрібно нарізану зелену цибулю. Страву прикрашають зеленню петрушки та кропу.

